



*Príjemné prežitie
Vianočných sviatkov
a šťastný nový rok 2017
Vám želá Redakcia*

Publicistika

**...modlite sa, aby vám Pán
vzbudil v chlapcoch ochot-
ných služobníkov oltára...**

strana 5

Udialo sa

**V Zemianskej kúrii sa uskutoč-
nil ďalší environmentálny deň
organizovaný firmou MONDI
SCP, a.s.**

strana 9

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

toito.liptovskastiavnica.sk

ROČNÍK XVIII, ČÍSLO 4

DECEMBER 2016

NEPREDAJNÉ



Z Božej vôle ludrovský kaplán

František Perignát



18. jún 2016 bol pre mňa najšťastnejší deň v mojom živote: deň mojej kňazskej vysviacky, v ktorom som naplno prežil dar Božieho milosrdenstva pre mňa, ale aj pre Cirkev v udelení sviatosti kňazstva. Je to už skoro pol roka, čo som Kristovým kňazom. Z rozhodnutia diecézneho biskupa som bol poslaný do farnosti, v ktorej som našiel druhý domov. Moja rodná obec Malý Slavkov je filiálkou farnosti Kežmarok.

V Malom Slavkove som prežil takmer celý svoj doterajší život. Mám tridsať rokov a tri sestry. Moje detstvo bolo veľmi pekné, prežil som ho v kruhu svojej rodiny. Vyštudoval som Strednú priemyselnú školu v Poprade a potom som študoval na Strojníckej fakulte v Košiciach životné prostredie. Počas

mojich vysokoškolských štúdií dozrelo vo mne aj povolanie do kňazskej služby, a tak som po promóciách nastúpil v septembri 2010 do Kňazského seminára na Spišskej Kapitule. Tam sa naplno rozvinulo a upevnilo moje kňazské povolanie. Otec biskup ma poslal do Ludrovej, kde som vystriedal svojho rodáka Matúša Oravca. Spomeniem jednu milú udalosť zo začiatku účinkovania v našej farnosti: Pozrelo sa na mňa jedno dievčatko hovorí mi, že ona nepôjde ku mne na spoveď. Opýtal som sa jej: „Prečo?“ Odpovedala s detskou prostotou: „Vy ste tak veľký, že sa vás bojím...“ ani neviem ako strach prekonala, lebo o malú chvíľku sme sa stretli a vyslúžil som jej najkrajšiu sviatosť. Ludia sa ma pýtajú či som si už zvykol. Spokojne a pravdivo odpovedám a teraz to dávam aj čierne na bielom: zvykol som si a som vďačný Bohu za dar kňazstva i za farnosť Ludrová, ktorá je mojím prvým pôsobiskom. ■

Zo zasadnutí OZ

Nezastavané pozemky na Kľučinách je nutné kosiť

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 6. 10. 2016.

Retardér na ulici Kľučiny

Dostavili sa obyvatelia Kľučín s petíciou na osadenie retardéra do cesty na Kľučiny a nadvihnutie panelov na panelovej ceste ku hnojisku, ktoré osadil obyvateľ Kľučín Ing. Marek Hrubják na vlastné náklady. Vyjadrovali presvedčenie, že takéto zariadenie nemá čo robiť v križovatke, je osadené chybné, bude sťažená zimná údržba, ničí to podvozky áut, spôsobuje kolízie áut, priekopa pred jeho domom je zatrubnená, voda nemá kde odtekať, je za to zodpovedná obec. Dôrazne žiadali odstránenie nelegálnych značiek.

Obecné zastupiteľstvo (ďalej OZ) súhlasilo s nariadením odstránenia retardéra a dvoch dopravných značiek pred rodinným domom Mareka Hrubjaka do 31.10.2016.

(pozn. redakcie: retardér a značky boli v termíne odstránené.)

Rôzne

Prejednané boli skutočnosti:

- Nerealizuje sa kosenie nezastavaných pozemkov na ulici Kľučiny. Obec vyzve vlastníkov, aby urobili nápravu.
- Bola vykonaná kontrola evidencie pozemkov v majetku obce podľa listov vlastníctva. Kontrolou bolo zistené, že do evidencie pozemkov nie sú zaradené cesty získané pre obec počas ROEP. Vystala potreba vypracovania znaleckého posudku na tieto nezaradené pozemky, aby sme získali reálnu cenu, ktorá bude uvedená pri ich zaradení do majetku obce.

Ďalšie zasadnutie OZ obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 15. 11. 2016.

Odpredaj obecného majetku

Starosta obce predniesol žiadosť Ing. Róberta Kráľovského, Ružomberok, na odpredaj pozemku parc. č. CKN 850/3.

Vzhľadom na skutočnosť, že nákupom pozemku (ktorý potrebuje súkromník pre osobné účely) môže dojsť k zúženiu miestnej komunikácie, OZ uskutočnilo výjazd na tvar miesta s cieľom situáciu vyhodnotiť. Po obhliadke OZ sformulovalo dôvod hodný osobitného zreteľa – vytýčiť rovnú líniu ulice Okružná.

Polyfunkčný dom v obci

Jaroslav Staš napísal pre občanov obce list, v ktorom vysvetľuje zámer výstavby objektu polyfunkčného domu v obci na ulici Hlavná, na parc. CKN č. 720, č. 721, č. 719/3 a č. 719/1. Objekt má obsahovať predajňu po-

Pokračovanie na str. 2

Futbalový klub bol dofinancovaný bez vplyvu na rozpočet

Pokračovanie zo str. 1

travín, reštauráciu, penzión, hospodársku budovu pre 3 ks koní chov zameraný pre postihnuté deti. Menovaný žiadal o uverejnenie listu v obecných novinách, kde chce vysvetliť občanom obce svoj pohľad na výstavbu polyfunkčného domu. Poslanci OZ s tým súhlasili, no s podmienkou, aby bola uverejnená aj prvá strana petície občanov proti výstavbe objektu. (Obsah listu, ako aj znenie petície uverejňujeme na strane č.4 - pozn. redakcie.)

Dofinancovanie miestneho futbalového klubu (FK)

FK potrebuje na dofinancovanie jesennej časti futbalového ročníka 2016/2017 cca 2000 € a to pre výdavky na SFZ a dopravu hráčov pre TOMI Rbk. OZ súhlasilo s úpravou rozpočtu o 2200 € z ušetrených financií za elektrickú energiu a nerealizovaného navýšenia sietí pri pozemku V. Cibulovej, (keďže siete to staticky nevydržia a vzniká potreba nového kotvenia) na ktoré bolo rozpočtovaných 1500 €, čím nebude ovplyvnená výdavková časť rozpočtu obce.

Výstavba Materskej školy (MŠ)

Poslanci prerokovali 5 % spoluúčasť obce na výstavbe MŠ (6700 € x 40 = 280 000 €).

OZ 5 % spoluúčasť z celkových investičných nákladov poskytnutých z európskych štrukturálnych a investičných fondov na prestavbu základnej školy a výstavbu materskej školy schválilo.

Rôzne - šíriaci sa zápach v obci

Bolo skonštatované, že za posledné 3 dni nebol výrazný zápach, urobila sa opatrenia na zamedzenie zápalu a 14 dní sa bude monitorovať. ■

Čo sme povedali, to sme splnili

V septembri roku 2014 sme sa ako poslanci VÚC dozvedeli, že zo strany zriaďovateľa Obchodnej akadémie v Ružomberku (OA), ktorým je Vyšší územný celok (VÚC) v Žiline, dôjde k úprave počtu tried v tejto inštitúcii. Ihneď sme túto správu preverili, nakoľko nás veľmi prekvapila. Keďže sme nastúpili do „rozbehnutého vlaku“, začali sme hľadať kroky na odvrátenie tohto stavu. Najväčším argumentom zo strany zriaďovateľa bolo zníženie počtu žiakov prvých ročníkov v našom okrese. K podobnému zníženiu počtu tried došlo aj v iných okresoch. V tom čase bola z iniciatívy rodičov žiakov školy podpísaná aj petícia občanov na zachovanie počtu tried. Ako poslanci poznáme situáciu v tejto oblasti na VÚC a bolo nám jasné, že pre školský rok 2016/2017 to bol proces, ktorý sa prakticky nedal zastaviť. Napriek tomu sme sa ako poslanci okresu Ružomberok neformálne stretli s Radou školy OA a so zástupcom médií a vysvetlili sme, aké sú možnosti riešenia tohto stavu. Dohodli sme sa na tom, aby médiá dočasne neotvárali túto tému, pretože vyjednávacía pozícia pre budúcnosť by bola oveľa ťažšia. Médiá svoje slovo dodržali. Vtedy sme sa vyjadrili nasledovne: „Dávame vám slovo, že ako poslanci budeme robiť všetko pre to, aby sa na Obchodnej akadémii v Ružomberku v školskom roku 2017/2018 opäť otvorila druhá trieda.“ Dohodli sme sa, že sa pokúsime riešiť tento stav aj tým, aby „vypadnutá“ trieda bola nahradená pomaturitným vzdelávaním v prebiehajúcom školskom roku, teda keď bude otvorená len jedna trieda prvákov. Predseda VÚC p. Ing. Juraj Blanár po rokovaní s nami poslancami súhlasil a zároveň dal súhlasné stanovisko pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, aby sa pomaturitné vzdelávanie mohlo otvoriť. Tento krok sa nám teda podarilo uskutočniť a v školskom roku 2016/2017 sa pomaturitné vzdelávanie reálne otvorilo, vďaka čomu riaditeľka OA p. Ing. Ludmila Kerndlová nebola nútená pristúpiť k prepúšťaniu zamestnancov.

V ďalšom období stála pred nami otázka, ako vyriešiť otvorenie dvoch tried v školskom roku 2017/2018. Jedinou výhodou, ktorou sme disponovali, bol čas. Mali sme jeden rok do najbližšieho schvaľovania všeobecného záväzného nariadenia (VZN) o počte tried pre školský rok 2017/2018, ktorý sme aj využili na viaceré rokovania a hľadanie spôsobu, ako prinavrátiť škole druhú triedu. Výsledok nášho úsilia sa prejavil v tom, že 10. Októbra 2016 kedy bolo schvaľovanie VZN na stanovenie počtu tried pre rok 2017/2018 boli schválené dve triedy o počte žiakov 20.

Náš záver pre občanov okresu Ružomberok je nasledovný: „ČO SME Povedali, TO SME SPLNILI“.

Poslanci VUC: Ing. Michal Slašťan, PaedDr. Stanislav Bella, Ing. Peter Caban, p. Dušan Lauko, Ing. Ján Bednárík.

Stratený sen sa opäť splnil

Dňa 7.10.2016 bol osadený nový mobilný dom na miesto, kde sa udiala tragická udalosť – výbuch rodinného domu zo dňa 22.5.2016.

Pôvodný starý dom po zdemolovaní odviezli a vďaka šľachetným ľuďom, nielen z Obce Liptovská Štiavnica, sa podarilo zakúpiť nový mobilný dom, v ktorom bude pán Ondrejka bývať. Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým dobrodincom, ale aj firmám, ktoré pomohli pri nákupe tohto nového domu. Pánovi Ondrejčkovi chceme popriať hodne spokojných dní v novom bývaní.

Mnoho ľudí tomu nechcelo uveriť, ale pán Ondrejka áno a jeho sen o novom bývaní v Liptovskej Štiavnici je skutočnosťou.



Foto: z archívu obce

Na odstránení zápachu v obci sa pracuje

Dušan Lauko

Vážení spoluobčania!

V predvianočnom období by som sa chcel dotknúť dvoch tém, ktoré v súčasnosti rezonujú v našej obci.

Téma číslo 1 – Bioplynová stanica v poľnohospodárskom dvore Liptovská Štiavnica. S výstavbou bioplynovej stanice naše miestne Poľnohospodárske družstvo začalo v roku 2010. Na uvedenú akciu družstvo získalo prostriedky z EÚ. Pri vydaní stavebného povolenia bolo potrebné súhlasné stanovisko obce, v ktorom poslanci nezdieľali rovnaký názor na vybudovanie tohto diela. Bioplynová stanica bola prvá v Žilinskom regióne. Preto sme boli na skusoch v Českej republike, kde takéto zariadenie fungovalo a presvedčilo nás o výhodnosti a správnosti vybudovať takéto zariadenie aj u nás v Liptovskej Štiavnici. Minimálne aj preto, že dovedy problematické vyvážanie maštalného hnoja po panelovej ceste bolo viac ako problematické. Bioplynová stanica sa čoskoro postavila a z môjho pohľadu môžem povedať, že dlhých 5 rokov slúžila svojmu účelu. Skvalitnila životné prostredie, a to v takej podobe, že toho hnoja na cestách bolo omnoho menej, takmer nič. Bioplynová stanica začala robiť problémy v roku 2016. Niektorí vravia, že od polovice leta, niekedy koncom júla. Prišiel september, október - jesenné mesiace, kedy si mnohí z nás mysleli, že zápach pochádza nielen z bioplynovej stanice, ale aj z vývozu fugátu, resp. hnoja pred jesennou orbou. Tí, čo sme si mysleli, že po ukončení jesennej orby prestanú problémy so zápachom, sme sa mýlili. Pravidelne sa neznesiteľný zápach objavuje hlavne na ulici Kľučiny, ale taktiež v spodnej časti obce. V mesiaci november však už nastalo neskutočné pnutie medzi obyvateľmi týchto lokalít a začali tlačiť na starostu, aby sa pokúsil urobiť nápravu. Zvolal som stretnutie v mesiaci november za účasti predsedu PD Ludrová, pracovníka ŽP - odbor všeobecného odpadového hospodárstva a taktiež vlastníkov nehnuteľností, ktorých sa to dotýka. Výsledkom

bol prísľub PD Ludrová, že utesnia všetky možné zdroje úniku látok, ktoré sa dávajú do bioplynky. Napríklad prečerpávanie z cisterny nebude umožnené voľným spôsobom, ale bude to prerobené cez prečerpávacie hadice. V súčasnosti sa na prácach finišuje, a či sa im podarí odstrániť zápach ukážu nasledujúce dni. V čase písania článku, zápach, v určitých intervaloch (nesmrdí to stále) pokračuje. Preto obec napísala sťažnosť na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Liptovskom Mikuláši a na Okresný úrad, odbor životného prostredia – starostlivosť o ovzdušie, ktoré by malo celú problematiku preskúmať. A to v oblasti dovozu náplne do bioplynovej stanice a technologického postupu bioplynky. Ďalšie stretnutie sa uskutočnilo 28.12.2016 v zasadacej miestnosti Okresného úradu ŽP v Ružomberku.

Vážení čitatelia. Viem, že tento zápach znepríjemňuje a znižuje kvalitu bývania v našej obci. Chcem prisľúbiť, že urobíme všetko preto, aby bol zápach odstránený, resp. aby bioplynová stanica pracovala v takom režime ako to bolo prvých 5 rokov.

Druhou témou, ktorá na jednej strane spája a na druhej strane rozdeľuje dedinu je plánovaná výstavba „Polyfunkčného domu s príslušenstvom“ pri komunikácii vedúcej do miestneho cintorína. V minulosti firma Frastaj, s.r.o., ktorej konateľom je Jaroslav Staš, kúpila nehnuteľnosť na predmetnej parcele s myšlienkou vybudovania obchodu potravín, malej reštaurácie s tým, že v nadzemnej časti na poschodí vznikne priestor pre ubytovacie kapacity. Súčasťou tejto stavby malo byť vybudovanie objektu hospodárskej budovy, v ktorej mali byť ustajnené 3 kusy koní.

V prvom momente celý tento nápad bol prezentovaný ako niečo, čo tejto obci naozaj treba. Musím priznať, že v danej chvíli som si to neuvedomil ani ja, ani miestni poslanci, že už o krátku dobu začnú s týmto problémom. Majiteľ sa rozhodol naprojektovať stavbu, ktorá má v skutočnosti zastávať plochu cca 800 m². Celá stavba je umiestnená s minimálnymi odstupmi k vedľajšej nehnuteľnosti. Musím však povedať, že v súlade so stavebným zákonom. Čo sa týka chovu koní, tie by mali byť súčasťou novopostavenej reštaurácie. U miestnych občanov vzbudili nedôveru v tom, že v letných mesiacoch sa bude šíriť zápach od konského hnoja v obci, ale že to bude mať aj rušivý moment z pohľadu blízkosti miestneho cintorína. A tak v obci vznikli dva tábory obyvateľov. Jedni chcú, druhí nechcú. Petícia proti výstavbe a chovu koní obsahuje viac ako 300 podpisov a občania svojim podpisom dali najavo, že túto výstavbu v obci nechcú. Tí druhí, ktorí chcú výstavbu podporiť hovoria, že petícia bola zorganizovaná len z dôvodov nedohodnutia sa medzi susedmi. Ako starosta obce som hneď na začiatku problému povedal a dodnes tak tvrdím, že pri celom tomto „spore“ chcem byť nestranným a o všetkom budem rozhodovať v dimenziách zákona. V súčasnosti bolo vydané územné rozhodnutie pre túto stavbu, ktoré ale napadnú dotknuté stránky a zrejme skončí na odvolávacom orgáne, t.j. Krajský stavebný úrad v Žiline. Obec v odvolaní namietla, že nikdy nedošlo k dohode, aby kone chované u právnickej osoby boli využívané pre potreby obce. Toto tvrdenie, ktoré je v projektovej dokumentácii sa nám zdá pritiahtuté za vlasy, alebo poviem to inak, je nezákonné. Ak by takéto niečo malo platiť, tak existuje slušný spôsob písom-



nej dohody, resp. zmluvy o vykonávaní takýchto činností, k čomu však v tomto prípade nikdy nedošlo. Ako skončí celý tento spor nemôže s istotou povedať nik. Investor hľadá na skutočnosť tak, že kúpil pozemok, ktorý chce využiť na podnikanie s tým, že ho chce maximálne využiť. Druhá strana mince je tá, že ani jeden z Vás, vážení spoluobčania, by nechcel mať 2 metre od hranice svojho pozemku umiestnených 5 okien a 5 balkónov, ktorými budú ubytovaní nakúkať do súkromia vedľajšej nehnuteľnosti. Podľa môjho názoru nemôžeme brániť podnikaniu v obci, ale na druhej strane, nemôžeme znepríjemňovať život a kvalitu bývania susedným nehnuteľnostiam. Možno by bolo dobré pouvažovať z oboch strán o tom, ako hľadať určité riešenie, napr. v podobe zúženého objektu, vypustenia okien do susednej nehnuteľnosti, resp. zrušiť chov koní. Možno na záver treba spomenúť, že tento problém by sa nestal, keby obec mala vypracovaný územný plán obce a jednotlivé parcely by mala zadefinované podľa lokalít, t.j. kde sa verejné budovy, podnikateľské objekty stavať môžu a kde sa stavať nemôžu. Naša obec však územný plán nemá, a preto platí stavebný zákon, ktorý je v mnohých prípadoch benevolentný a hrubými slovami povedané platí, že každý si môže stavať, kde chce. Samozrejme, ak dodrží stavebný zákon. Či sa obec pokúsi vypracovať územný plán obce, o tom sa rozhodne už v najbližších mesiacoch. Chcem podotknúť, že územný plán obce nie je jednoduchá záležitosť a určite sa dostaneme do konfliktných riešení ako s obcou ďalej. Sme tu však na to, aby sme sa s danou problematikou popasovali a poriešili problém v prospech obyvateľov obce.

K nastávajúcim vianočným sviatkom Vás chcem, vážení spoluobčania, pozdraviť, popriať Vám príjemné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich blízkych a do Nového roku 2017 Vám prajem hodne zdravia, šťastia, Božieho požehnania, úspechov doma aj na pracovisku.

Váš starosta obce Dušan Lauko.

Výstavba nového obchodu v Liptovskej Štiavnici

Dobrý deň, dovoľte na úvod aby som sa predstavil volám sa Jaroslav Staš, bývam v peknej liptovskej dedinke Liptovská Štiavnica a som konateľom firmy FRASTAJ s.r.o., ktorá by v našej obci chcela vybudovať polyfunkčný objekt. Do Liptovskej Štiavnice som sa prisťahoval v roku 2008. Vtedy naša dedina ani zďaleka nemala toľko obyvateľov ako teraz. Výstavba domov a počet obyvateľov enormne stúpol, a pretože tu bývam aj ja, tak sledujem potreby ľudí, ktoré sú v našej obci nedostatočné, a takto vznikla aj myšlienka zvýšenia životnej úrovne pre občanov Liptovskej Štiavnice, nie jednotlivcov. Zámerom vybudovania tohto objektu bolo priniesť Vám obyvateľom kvalitnejšie služby, dostupnosť a kultúrny i spoločenský zážitok. Tento objekt hneď zo začiatku vychádzal z potrieb občanov a kládli sme si otázku čo potrebujeme v Liptovskej Štiavnici ako sol? Určite poštu, ďalej kvalitné a plnohodnotné potraviny, miestnosť na zorganizovanie karov a spoločenských podujatí za ľudové ceny a pekné a príjemné posedenie pre Vás občania spojené s jazdou na koníkovi pre Vaše ratolesti, spojené s detským ihriskom. Vrchné využitie objektu je sektor na ubytovanie, hlavne telesne postihnutým deťom, ktoré jazda na koni, priaznivo vplyva na ich vývoj. Na takýto zámer naša firma kúpila pred časom pozemok o výmere 5200 m² na ulici Hlavná 31, hneď pri ceste. Na rokovaní s centrálnou poštou v Banskej Bystrici nám poštu v Liptovskej Štiavnici zamietli. Je to veľká škoda, ale ak by sa do budúca znovu otvorila táto otázka, tento objekt je na to plne pripravený. Naša dedina je krásna a potrebuje sa vyvíjať vpred a nie vzad. Našu dedinu navštevuje veľa známych návštevníkov a turistov a je našou vizitkou, aby sme im

ukázali krásy našej dediny a k tomu patrí aj občianska vybavenosť. Keď tieto riadky píšem, už je mi známe, že sa spisuje petícia proti vybudovaniu tohto objektu. Je to zámer občanov, či ich nevedomosť a zmanipulovanie osobami, ktoré zneužívajú ich dôveru. Podpisujete niečo, o čom vlastne ani neviete, nevideli ste projekt a veríte klamstvám a veciam, ktoré vôbec nie sú pravdivé a zavádzajú Vás. Ľudia, ktorí Vám dávajú túto petíciu podpisovať pozerajú len na svoj prospech, nie na potreby Vás občanov a podávajú Vám klamlivé a nekompletné informácie tak, ako oni potrebujú. Preto sa treba zamyslieť aj do budúcnosti, ako chceme v tejto dedine žiť, ako v roku 1948, alebo 2016. Dnes niečo vybudovať je veľmi náročné a potrebujete na to veľa úsilia, času, trpezlivosti a hlavne finančných prostriedkov, veď to poznáte sami. Teraz sa nám naskytla príležitosť niečo spraviť pre túto obec. Ak nie teraz, tak kedy a kde? Ak stratíme znova takéhoto investora, tak už takáto investícia sem nemusí prísť. A čo povedia naše deti? Že v tejto dedine nič nemáme ani poriadny obchod a keď sme ho mohli mať, tak sme to odmietali. Nie všetci môžu chodiť po Hypermarketoch, máme tu aj starších ľudí, ktorí sú naviazaní na nákupy v dedine a z jednou z aktivít tohto obchodu by mal byť aj sobotňajší rozvoz potravín po domoch pre ľudí, ktorí si to budú želať a nevládu chodiť. Preto by sme sa mali zamyslieť nad tým, komu dôverujeme a koho podporíme.

Ďakujem s pozdravom a úctou Staš Jaroslav Frastaj s.r.o. 0915873843

Celý projekt je kedykoľvek k nahliadnutiu na Obecnou úradu v Liptovskej Štiavnici.

Petícia proti plánovanej výstavbe „Polyfunkčný objekt a príslušenstvo“

Vážení spoluobčania,

Nakoľko nám, dotknutým obyvateľom danej lokality, nebolo v rámci územného konania umožnené vzniesť naše pripomienky k výstavbe „Polyfunkčného objektu a príslušenstva“, rozhodli sme sa vyjadriť svoju nespokojnosť formou petície.

Táto petícia nijako nespochybňuje potreby občanov a chceme veriť, že aj dobre mienené plány investora. Trváme však na našom vyjadrení, že navrhovaný objekt ako celok je pre túto lokalitu neprijateľný a negatívne ovplyvní život osôb bývajúcich v okolí. Taktiež prevádzka objektu v tesnej blízkosti cintorína naruší pietu a dôstojnosť tohto miesta.

Radi by sme sa Vám touto cestou poďakovali za prejavenú podporu a popriali Vám pokojné prežitie Vianočných sviatkov.

Petičný výbor

Znenie petície: *Cieľom petície je vyjadrenie nesúhlasu s výstavbou „Polyfunkčného objektu a príslušenstva“ plánovaného na ulici Hlavná v kat. úz. Liptovská Štiavnica ako aj upovedomenie príslušných úradov na dôležitosť a dopad ich rozhodnutí.*

Realizáciou navrhovanej stavby „Polyfunkčný objekt a príslušenstvo“ (obchod, ubytovanie, reštaurácia) by došlo k závažným zmenám miestnych pomerov. Negatívne by sa ovplyvnil život osôb bývajúcich v okolí, znížila by sa hodnota ich nehnuteľnosti a celková kvalita života v danej lokalite.

Súčasťou stavby je aj jazdiareň a hospodárska budova (maštal) slúžiaca na ustajnenie koni.

Táto stavba je situovaná priamo pri vstupe do cintorína čo zneuctuje posvätné miesto posledného odpočinku.

Sme presvedčení že navrhovaný „Polyfunkčný objekt“ je pre danú lokalitu neprijateľný a hrubo zasahuje aj do ústavou garantovaného práva na ochranu vlastníctva a práva na zdravé životné prostredie.

Z uvedených dôvodov sa podpísané osoby rozhodli petíciu podporiť a upozorniť príslušné úrady na negatívne dôsledky tejto stavby ako aj na dôležitosť zvázenia a vyhodnotenia podaných argumentov.

Nosí sv. Mikuláš miništrantov?

Ján Garaj

V lete 1998 som sa stal správcom farnosti Okoličné. Okrem dedinky, ktorá bola pred mestím Liptovského Mikuláša tu patrilo aj niekoľko blízkych dedín (Stošice, Vitálišovce, Veterná Poruba, Smrečany, Žiar, Závažná Poruba) a sídlisko Podbreziny, postavené na Okoličianskych poliach. O Závažnej Porube mi povedali, že tam žije desať katolíkov a sv. omšu mávajú raz za rok v kaplnke sv. Lukáša. Polovicu som spoznal veľmi rýchlo: dve nábožné ženy v strednom veku a jedna mamička s dvoma dcérami boli častými návštevníčkami farského kostola. V septembri som na hodinách náboženstva v miestnej škole objavil ešte dvoch bratov ôsmakov. Ak pripočítam ich rodičov a malú sestru: rovných desať. Neboli to dvojčičky. Starší z bratov ktorýsi ročník opakoval a tak som ich mal oboch v jednej triede. Takých „cirkusantov“ som ešte neučil. Zo štyridsiatich piatich minút vyučovacej hodiny dokázali vyrušovať štyridsaťosem! Niekedy som ešte len vstúpil do triedy a miesto Pochválený buď Ježiš Kristus, som si pýtal žiacke knižky. Bratia Paľo a Janko zvažovali a úplne nevinne hlásili: „Však sme nič nevyviedli.“ „Ale určite sa o to pokúsite, tak pre istotu, nech sa nezdržujeme hľadaním...“ zakončil som.

Prišiel október a blížil sa sviatok sv. Lukáša. Obrovským kľúčom som odomkol vstupné dvere kaplnky, učupenej v strede obce, hneď vedľa školy, v križovatke s ulicou, ktorá viedla k evanjelickému kostolu. Krásny obraz sv. Lukáša, zopár lavíc na sedenie a schodorebrík na chórus, pripomínajúci slepačí pántik aký mala moja stará mama na dedine. Trošku vyvetrať, utrieť prach, zopár kvietkov a ženičky boli pripravené na svätú omšu. Do kaplnky by sa zmestilo sotva 50 ľudí, no miesto desiatich som mal na sv. omši rovných tridsať domácich a zopár okoličanov. Ako kedysi Pán diktoval Lukášovi a on písal evanjelium, možno rovnakým spôsobom mi sv. Lukáš vnukol nápad ponúknuť častejšiu možnosť slávenia sv. omše v tejto kaplnke. Predsa vzdialenosť do farského kostola bola veľká a tí desiat, ktorých bolo zrazu tridsať si ju nebezpečne skracovali prebiehaním krížom cez dialnicu. Kaplána som nemal, nedalo sa honosne vymýšľať, iba nájsť trošku vhodný čas. Dohodli sme sa, že skúsime každú stredu o pol piatej.

Na najbližšej hodine náboženstva ma Janko s Paľom s očami plnými strachu čakali pred triedou. So žiackymi knižkami v rukách predniesli úpenlivú prosbu: „Pán farár, v dedine nemáme žiadnych chlapcov, to budeme teraz musieť my dvaja každú stredu miništrovať?“ V rýchlosti som si spomenul na pravidelný zápas s týmito „cirkusantmi“ v škole a predstavil si ich vedľa seba pri oltári pod obrazom sv. Lukáša... to nevestí nič dobré, to je predzvesť katastrofy! „Ach nie miláčikovia, nemusíte, ja si pri oltári aj sám poradím.“ Myslím si, že vtedy bolo široko ďaleko počuť padnúť tri kamene zo srdca... samozrejme k všeobecnej spokojnosti. S chlapcami som sa potom



stretával osemkrát do mesiaca. Štyrikrát to bol nezmyselný boj a štyrikrát všeobecné prímerie. Okrem toho som ich vídaval v nedeľu vo farskom kostole.

S kostolníkom z filiálky Smrečany sme sa dohodli na spestrení adventu oslavou sv. Mikuláša. Uprostred kázne oblečený v kňazskom rúchu, s biskupskou berlou a mitrou na hlave náhlivo a hlavne hlučne vošiel do kostola. Celý kostol pozrel na nečakaného hosťa, potom na kňaza v rozpakoch a znova na Mikuláša. Iba deťom bolo jasné, že to tak má byť, veď je sviatok sv. Mikuláša. Nezdržal sa dlho, vraj priepustku z neba dostal iba na jeden deň. Niečo sa opýtal mňa, niečo detí, pár slov o nebi a samozrejme drobná sladkosť pre každého. Rovnaký scenár v Smrečanoch, v Okoličnom aj v Závažnej Porube. V Závažnej Porube na konci sv. omše povedal: „Vidím pán farár, že ste pri oltári sám, nemáte miništranta. Hneď ako prídem späť

do neba budem to konzultovať s patrónmi miništrantov sv. Dominikom Sáviom a sv. Tarzáciom. A vy tu na zemi modlite sa, aby vám Pán vzbudil v chlapcoch ochotných služobníkov oltára, nech máte vo všetkých kostoloch farnosti dôstojné a slávnostné bohoslužby.“

Na vianoce sa v istom zmysle zastaví čas. Prvú polnočnú som mal o deviatej v Smrečanoch, druhú o pol jedenástej v Závažnej Porube a tretiu o polnoci v Okoličnom. Všetko vyzdobené primerane chudobnej farnosti, ale o to úprimnejšie. Myslel som, že z Okoličného vezmem so sebou do Závažnej Poruby nejakého miništranta, ale nebo nebolo naklonené takému-to zoslávnostneniu bohoslužby. Hneď za vstupnými dverami bol napravo záves oddeľujúci v mikrokaplnke priestor pre ornáty a iné liturgické potreby. Našiel som tam dvoch miništrantov. Ani nové oblečenie nedokázalo zakryť ich obavy z premiéry pri oltári. Hľadeli na mňa veľkými očami plnými strachu a mladší Janko vysvetľuje: „Modlili sme sa k svätému Mikulášovi ako kázal a on poveril nás.“ Už len tie žiacke knižky „pre istotu“ im chýbali... Vtedy som si uvedomil, že v istých situáciách Mikuláš vie zabezpečiť pod stromček miništrantov... a nie hocjakých! S profesionálnou istotou neprežradiac prekvapenie, radosť, či obavu som im povedal: „Áno miláčikovia, našiel som si pod stromčekom vaše poverovacie listiny s ubezpečením sv. Mikuláša, že sa môžem na vás vo všetkom spoľahnúť, vitajte v službe!“

Keď som po deviatich rokoch odchádzal z Okoličného do Ludrovej, najstarší miništranti Janko a Paľo už mali dávno po dvadsiatke. Stále boli služobníkmi oltára vo svojej kaplnke a nie jedinými. Priebežne zaúčali nových chlapcov a ja som vedel, že s ubezpečením sv. Mikuláša sa na nich bude môcť spoľahnúť aj nový správca farnosti. A vždy keď príde sviatok sv. Mikuláša, spomeniem si na akčného kostolníka, miništrantov v Závažnej Porube a v modlitbe si vyprosujem nových miništrantov - služobníkov oltára. A vy veriaci z Liptovskej Štiavnice tiež: modlite sa, aby vám Pán vzbudil v chlapcoch ochotných služobníkov oltára, nech máme vo všetkých kostoloch našej farnosti dôstojné a slávnostné bohoslužby.“

Čo sme jedávali

Alfonz Balko

Koncom novembra som pozeral na televíznu prípravu jedál kuchára p. Beňu z našej obce. Páčila sa mi jeho príprava, pri ktorej použil rôzne suroviny, ktorých je dnes pestrý a široký výber. Dovážajú sa prakticky z celého sveta. Teraz si môže prakticky každý kúpiť stredoamerické banány, talianske cestoviny, americké batáty, kanadského, či nórskeho lososa, francúzske syry, španielske olivové oleje, thajské omáčky, vietnamské polievky a mnoho ďalších potravinových surovín.

Kto mal peniaze, v dvadsiatych a tridsiatych rokoch minulého storočia, si mohol kúpiť cudzie potraviny i keď nie v takom širokom sortimente ako dnes. Štiavničania žiaľ, na ne nemali a v obchode kupovali hlavne cukor a soľ. Ostatné hlavné potraviny si pestovali vo vlastnej rézii. Na poli zemiaky, kapustu, cviklu, fazuľu, hrach, jačmeň, žito, cibulu, cesnak a v chlievoch prasatá, v kurínoch sliepky, husi a kačky a v maštali kravy, zdroj mlieka a masla. Zbierali sa aj lesné plody – huby, maliny, čučoriedky a brusnice. Mnohé uvedené plodiny a zvieratá sa pestujú aj dnes, ale individuálne len v malej miere.

Dnes už si asi veľa Štiavničania nepamätá, že na začiatku Lúčneho hriba (oficiálny názov Lúčny chríb?!) mali niektorí občania vykopané jamy na zimné uskladnenie zemiakov, pretože v dreveniciach neboli pivnice. A predpokladám, že nikto v dedine už nemúti mlieko v dbanke, aby pripravil maslo, či priamo zo šechtára sa už nenapije ešte teplého, práve nadojeného mlieka. Mlieko, odstredené a maslo max. 82 %-né si už kupujeme v obchode.

Čo sme teda jedávali? Súhrnne možno povedať, že jedávali jedlá jednoduché, nenáročné na prípravu a čo možno najlacnejšie. Boli jedlá pre všedný deň a jedlá nedeľné, sviatočné a špeciálne sviatočné. Nuž a jedlá typické pre jednotlivé ročné obdobia.



Ilustračná fotografia

Foto z archívu školy

Náš pravidelný prispievateľ článkov, rodák Alo Balko, dnes uzatvára sériu spomienok na dobu prvej polovice minulého storočia. Tentokrát sa vo svojom príspevku zameria na gastronomickú tému a zaspomína, čo mávali ľudia v tých časoch pred sebou na tanieri...

Hlavnými surovinami pre ne boli predovšetkým zemiaky a kapusta.

Fruštik (raňajky), tvorila čierna, príp. biela káva a chlieb, niekedy s maslom alebo šmalcom. Chlieb sme miesili z vlastnej múky, namletej v Zvadových alebo Glnekových mlyne a piekli doma alebo, keď existovala Ljahovova pekáreň, dávali sme ho piecť tam, s menom napísaným na papierovej páske, ktorá sa zapiekla do kôrky. Kávu sme robili z cigórie Franck a žitnej kávy Peroly a vody. Cigória Franck, v červených alebo hnedých krabičkách, bol sušený a pomletý koreň čakanky. Kávu sme pili od pondelka do nedele, každé ráno a niekedy aj večer. Kávovinové zmesi Melta, Vitana, Caro, Inka a pod. prišli až neskôr. Keď nebolo chleba, tak sa narýchlo upiekol na platni nekysnutý kabáč.

Obed predstavoval len akési medziedzlo, ak sa vôbec pripravoval, pretože ľudia boli buď v práci, škole, na poli či lese. Do poľa i do hory, sa nosil chlieb a k nemu obvykle slanina. Ak sme boli doma, tak sme jedávali najčastejšie mrvenicu alebo zemiakovú či kukuričnú kašu – fučku, či kulašu. Kulaša sa zvykla omasť maslom alebo škvarenou slaninou. Pilo sa k nej kyslé mlieko alebo cmar. K častým jedlám patrila aj varená švábka, zapíjaná kýskou alebo cmarom. Nuž a chudobnica, upečená na tapši v rúre, bola isto chutnejšia ako dnešné zemiakové placky. Švábka bola jedným z hlavných jedál. Na Liptove platilo: „Švábku pod polievku, švábku v chlebe máme, švábku miesto mäsa, švábku zajedáme“. Chutilo aj metylo, čo bola zmes zemiakovej kaše a kyslej kapusty. Jedávali sme aj granadírmarš, opaprikovanú zmes cestovín a zemiakovej kaše, omastenú praženou slaninou. Bežným jedlom boli hrbáne, hádzané z lopára, s kapustou kyslou, či sladkou alebo bryndzou. Niekedy mama pripravovala z rajsu (ryže) koch. Keďže sa chovali sliepky, boli aj vajcia a robievala sa praženica, či len varené vajčička. Dost často sa jedávala aj „lohadza“, krúpy, v hocijakej úprave. Mnohí gazdovia chovali ovce a v lete ich dávali na salašnícku pastvu. Podľa počtu oviec dostávali podiel syra. Hrudky boli okolo 6 kg ťažké. Vždy keď sa šlo pre syr, doniesla sa aj žinčica. Žinčice, sladkej i kyslej, ako aj srvátky z výroby syra, bolo na

salaši dostatok a bačovia ich využívali na chov prasiat. Najmä v jeseni sa chystali drobby. Vtedy boli k dispozícii črevá (robili sa zakálačky a rezali ovce) a kopala sa švábka. Črevá na drobby (aj na jaternice a klobásy) sa šlamovali, t.j. tupou stranou noža na hladkej doske odstraňoval tuk a dôkladne premývali. Mäso sme konzumovali zriedka, občasne v nedeľu alebo cez sviatky. Väčšinu zvierat chovaných na mäso predávali, aby mali z čoho vyžiť. Keď sa zakáľalo, okrem bežných jedál (ovar, klobásy, jaternice) sa pripravoval švankés (tlačienka) a studeno (huspenina). Mäso a slanina sa po vysolení údili. Vo vtedajších dreveniciach neboli komíny vedúce nad strechu, ale len malé otvory kadiaľ unikal dym. Preto bol celý pôjd plný dymu a v ňom sa údila slanina, či mäso zo zabíjačiek. O droboch som už písal, boli pre našu obec typické, veď nás aj volali „drobári“. Nedeľný, či sviatočný mäsový obed predstavoval spravidla šnicel (obalovaný rezeň). V jeseni, sa jedávala baranina, ktorú dnes v obchodoch nevidieť. Robil sa z nej dobrý guláš. Pomerne zriedka sa pripravovala aj hydina.

Zo sladkých jedál sa jedávali šúľance s makom a prézlamy (strúhankou) alebo pirohy, ktoré sa plnili tvarohom, bryndzou, či lekvárom a varené slivkové (v lete, keď boli bystričky) i parené tvarohové, alebo lekvárové knedle. Smažili sa tiež fánky a šišky, to boli zákusky, ktoré sa na našich sviatočných stoloch objavovali najčastejšie. Piekli sa aj jablkové štrúdle a bežné makové a tvarohové záviný - koláče. Dobré chutil aj upečený kúchon (chutove podobný dnešnej vianočke). Pri sviatočných príležitostiach otec pripravoval hriatô zo špiritusu (liehu) a karamelu a niekedy škvarek. Tesne pred koncom prípravy ho vždy zapálil a okamžite prikryl pokrievkou, aby alkohol nevyprchal.

Večera v pracovných dňoch bola spravidla teplá. Jedávali sa často obedové jedlá, často len zostatky od obeda alebo len čaj, či káva a chlieb.

S istotou možno povedať, že vtedy sa jedlo zdravšie, lebo v jedlách sa vtedy nevyskytovali nijaké prídavné látky (éčka), dnes možné príčiny niektorých onemocnení. Nuž a z pochopiteľných príčin sme sa neprejedali. Nepamätám, že by v našej dedine bol vtedy nejaký tučný človek. Aj bez fitness centier boli ľudia štíhli a v dobrej kondícii.

Spoločné čítanie rozprávky

Renáta Cagalincová

Medzinárodný deň školských knižníc vyhlásila Dr. Blanche Woolls, prezidentka Medzinárodnej asociácie školského knihovníctva (IASL) a pripomína sa od roku 1999 každý štvrtý pondelok v októbri. Deň je oslavou školských knižníc, ich významu a prínosu pri vzdelávaní detí. Hlavnou myšlienkou je podpora vzťahu žiakov ku knihám, školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu, získanie si väčšieho počtu milovníkov literatúry. Na podporu vzťahu detí a žiakov k čítaniu zorganizovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v rámci Roka čitateľskej gramotnosti Spoločné čítanie rozprávky. Žiaci našej školy sa zapojili do tejto celoslovenskej akcie, ktorej zámerom bolo zatriktívnenie čítania kníh a posilnenie pocitu spolupatričnosti. Neváhali sme a pridali sme sa k výzve ministerstva. Spoločné čítanie sa us-

kutočnilo 25. októbra 2016. Tento deň bol zároveň každý žiak školy pasovaný za Čitateľa školskej knižnice, v jednotlivých ročníkoch žiaci čítali rozprávky nahlas a keďže prváci ešte nevedia prečítať všetky písmená, čítali im starší spolužiaci – štvrtáci. Všetci sa ponorili do sveta fantázie, drakov, princezníček... Školská knižnica je prístupná každú druhú stredu v mesiaci a podľa potreby a požiadaviek



Foto z archívu školy

žiacov. Zároveň slúži aj ako čítareň a knižný fond dopĺňame každoročne o nové zaujímavé tituly. Nečítajme len v ŠKOLE, čítajme aj DOMA...

Deti si užili veľa pohybu a zábavy

Michaela Lizoňová

Počas krásnych jesenných dní sa deti z nášho školského klubu zúčastnili mnohých aktivít. Chlapci si zmerali sily nielen vo futbalovom, ale aj floorbalovom turnaji a dievčatá dali prednosť rôznym naháňackovým a pohybovým hrám na školskom dvore. V novembri koordiná-

torky primárnej prevencie uskutočnili akciu s názvom „Športom proti drogám“, ktorá zaznamenala aj počas minulého roka veľký úspech. Deti súťažili vo viacerých disciplínach, ako je štafetový a prekážkový beh, štafeta s loptou, ale najviac sa deťom páčilo hádzanie vrchnákov do vedra. Cieľom akcie bolo ukázať malým žiačikom, že voľný čas sa

dá zmysluplne využiť. Upršané dni sme trávili v školskom klube tvorením z prírodných materiálov, listov, konárikov a pod. Pomocou techniky tupovania sme vytvárali krásne hubky, červené muchotrávky a hříbiky. Potrebný čas sme venovali aj nácviku programu na akciu „Posedenie s dôchodcami“. Šikovné dievčatka zatancovali svojim starým rodičom, ktorých pekným výkonom určite potešili.

Keďže sa nám blížila vianočné sviatky, nezabúdame aj na náš tradičný vianočný jarmoček. Deti s pomocou pani vychovávateľiek vyrábajú rôzne vianočné ozdoby, stromčeky, pozdravy, svietniky... a tieto výrobky si deti kupujú za symbolické ceny na vianočnom jarmočku. Deti sa tešia nielen z blížiacich sa Vianoc, ale aj zo síce skromnej, ale predsa nádielky snehu. Preto im umožňujeme tráviť určitý čas vonku, kde sa môžu guľovať, stavať snehuliaka, hrad alebo aj iglu. Pevne veríme, že zima nám dopraje čo najviac snehu pre naše deti, aby mohli vytiahnuť svoje sánky, boby, lopáre a zimu si poriadne užiť.



Foto z archívu školy

O úspechoch našich žiakov

Katarína Lajčiaková

V mesiacoch október a november sa naši žiaci zapojili do niekoľkých súťaží. Žiačky zo 4.A **Viktória Hrabušová** a **Bianka Tomčíková** reprezentovali našu školu v angličtine „English Pri-



Súťaž „Ochranárik“

Foto z archívu školy

mary Marathon“ v CVČ Elán v Ružomberku, kde si zmerali svoje vedomosti a zručnosti v anglickom jazyku so žiakmi ostatných základných škôl ružomberského okresu. Reprezentovali úspešne a získali 10. a 15. miesto z 22 zúčastnených.

V ZŠ Biely Potok si 22.októbra 2016 bola prevziať ocenenie v okresnej výtvarnej súťaži „Netradičné jablko“ **Tamara Belková**, žiačka 3.A za 3.miesto v kategórii základných škôl.

Naše žiačky boli rovnako úspešné aj v okresnej výtvarnej súťaži „Ochranárik čísla tiesňového volania 112 a civilnej ochrany“ na tému „Záchranár civilnej ochrany – môj kamarát“, kde získali rovno dve miesta: **Tamara Belková** z 3.A – 1. miesto a **Bianka Tomčíková** zo 4.A – 3. miesto v kategórii základných škôl. Ocenení boli aj ostatní žiaci z 1. – 4. ročníka, ktorí získali hodnotné ceny a ich práce boli vystavené v priestoroch ZŠ s MŠ Likavka spolu s víťazný-



Súťaž „Netradičné jablko“

Foto z archívu školy

mi prácami.

Naším žiakom srdečne gratulujeme a zároveň ďakujeme za reprezentáciu našej školy a prajeme im veľa úspechov.

Zdravá výživa v škole alebo Aj takto sa dá...

Renáta Cagalincová

Svetový deň potravín alebo **Svetový deň výživy** vznikol 16. októbra 1981. Odvtedy si každý rok celosvetovo pripomíname ako je dôležité riešiť otázky poľnohospodárskeho rozvoja a ako znižovať a zmiernovať chudobu a hlad vo svete. V školskej jedálni často vidíme ako deti odnášajú zeleninové šaláty, v polievkach im „vadí“ zelenina, zelená a farebná strava je strašiakom a ponúkajú ovocie si ani nezoberú. Potreba kvalitného a zdravého stravovania je neoddeliteľnou súčasťou zdravého životného štýlu, pričom obzvlášť dôležité je vybudovanie správnych stravovacích návykov u detí a mládeže. Zdravotný stav slovenského obyvateľstva je ešte stále pomerne nepriaznivý, veľa ľudí umiera na civilizačné ochorenia, ako sú kardiovaskulárne a onkologické ochorenia. Práve racionálna výživa je základným predpokladom správneho vývoja

človeka a je hlavnou podmienkou prevencie a liečby mnohých ochorení. Preto sa aj naša základná škola rozhodla zapojiť a zviditeľniť v tento deň. Našími oslovenými sponzormi boli Korytnica a LUNTER-Alfa Bio, ktorí umožnili deťom ochutnávky zdravých nátierok LUNTER-Alfa

Bio a minerálnej vody Korytnica. Im patrí poďakovanie za ich kvalitné produkty. Domácimi paradajkami a paprikou prispeli rodičia žiakov Hatalovcov zo Štiavničky. Či to už bol hlad alebo zvedavosť, nevieme, ale taniere zostali prázdne a smäd uhasený.



Foto z archívu školy

Envirodeň v ZŠ Liptovská Štiavnica

Vlasta Birková

Environmentálna výchova je v dnešnej dobe veľmi dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu. Ochrana prírody, zvierat a rastlín sa dotýka celej našej spoločnosti, preto aj výchova detí k láske k prírode sa prelína celým vyučovaním.

V rámci Envirodňa sme privítali v ZŠ lesné pedagogičky zo štátneho podniku Lesy SR, odštepny závod Liptovský Hrádok, ktoré nám pútavým a zážitkovým vyučovaním priblížili les, stromy, zvieratá a ochranu lesa a prírody. Na zaujímavých aktivitách ukázali žiakom stromy rastúce v našom okolí, liečivé rastliny a chránené druhy zvierat.

Deťom sa najviac páčila aktivita, v ktorej sa premieňali na stromy a postupne rástli. Zaujímavé bolo aj počúvanie spevov vtákov a ich určovanie. Pracovali aj v skupinách, kde si ťahali otázky o prírode a následne na ne



Foto z archívu školy

odpovedali. Žiaci sa dozvedeli prostredníctvom mnohých úloh aj o rozdieloch medzi stromami a súčasne si prečítali aj ich opis, aby ich následne vedeli určiť a rozpoznať. Za splnenie úloh boli odmenení drobnými cenami a propagačnými materiálmi. Vy-

učovanie s lesníčkami sa deťom veľmi páčilo a radi by sme sa s nimi stretli aj viackrát.

Ďakujeme za bohaté zážitky, milé lesné pedagogičky!.

Environmentálny deň v Liptovskej Štiavnici

Dušan Lauko

Dňa 26.10.2016 sa v obci Liptovská Štiavnica v Zemianskej kúrii uskutočnil ďalší environmentálny deň organizovaný firmou MONDI SCP, a.s. Ružomberok. Účastníci environmentálneho dňa, ktorých bolo viac ako 70 zastupovali rôzne verejné a štátne organizácie. Rokovania sa tiež zúčastnili prezident spoločnosti **Bernhard Peschek**, predseda predstavenstva **Miloslav Čurilla** a **Igor Čombor**, primátor mesta Ružomberok.

Hlavnými témami počas prezentácie boli informácie ohľadom dokončenej výstavby RK3, nový záložný systém spalovanie NCG plynov, ŠCOV Hrboltová, projekt ECO Plus a prezentácie výsledkov EIA k budúcej výstavbe papierenského stroja č. 19.

Ďalšou prednáškou zaujal prítomných Milan Luciak, pracovník

Ministerstva ŽP SR, ktorý v súvislosti s výstavbou nového papierenského stroja podotkol a vysvetlil, že súčasťou by mal byť zrealizovaný obchvat Ružomberka R1, ktorý by

určitým spôsobom odľahčil dopravu cez centrum mesta Ružomberok. Prebehla konštruktívna diskusia predstaviteľov samosprávy a štátnej správy.



Foto: D.Đirer

Po ukončení nasledoval slávnostný obed. Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a poprial predstaviteľom firmy MONDI SCP, a.s. Ružomberok veľa dobrých hospodárskych výsledkov, aby sa firma, ktorá vytvára mnoho pracovných príležitostí naďalej rozvíjala, ale hlavne, aby dbala aj na kvalitu ovzdušia v našom regióne.

Po príhovore starosta odovzdal prezidentovi spoločnosti plaketu obce Liptovská Štiavnica ako dôkaz vďaky, jednak za návštevu našej obce, ale aj za možný prísľub pomoci pre ňu.

Vražda a samovražda (v štádiu pokusu)

Ladislav Slanicay

Možno si viacerí čitatelia našich obecných novín na začiatku položia otázku, či práve v tomto období nebolo inej vhodnejšej témy ako písať o vraždách a samovraždách. Určite sú aj iné vhodnejšie v predvianočnom čase a verím že v tomto vydaní nášho „To i To“, budú viaceré ktoré dotvoria náladu patriacu k tomuto času.

A prečo o tom takto píšem? Vážení čitatelia nášho dedinského To i To! Keď ste po dobrom obede a „omína“ vás topánka, nemyslíte nato aká bude večera. Preto som sa rozhodol opakovane upriamiť pozornosť na problém v našej dedine, ktorému, tak orgány štátnej správy, i domáca samospráva nevenuje pozornosť akú si stav na verejnej komunikácii zasluhuje.

Človek, ako „koruna tvorstva“ je vari jediný tvor na zemeguli, ktorý si dokáže vziať život! Naopak, v prírode vidíme veľa príkladov, že všetky jedince sa snažia svojimi schopnosťami ktorými ich príroda obdarovala aby si pred hroziacim nebez-

pečím uchránili život. Oni vraj nemyslia ale, konajú pudovo! Škoda pre nás, pre nás ľudí že sme neboli tiež od prírody obdarovaný takýmto darom aby sme aj my „pudovo“ odhadli nebezpečný stav a situáciu, keď nám môže ísť aj o život. Ale čo taký človek, vodič, ktorý má od lekárov príslušný doklad že je duševne i fyzicky zdravý, že absolvoval časovo pomerne náročné školenie. Často sme svedkami toho aby sme si pri všetkej úcte položili otázku: „ Má to ten človek v hlave všetko v poriadku? Nie je ten človek duševne chorý? Nie je to za volantom pacient čo ušiel personálu z psychiatrie?! “ Tak ako sme na začínaní, že človek je jediný tvor ktorý si dokáže vziať život, tak prosím! Nech sa páči! Nemá to byť návod ani odporúčenie, ani návod, len voľba menšieho zla, aby netrpel nevinný. Prečo má niekto prísť o zdravie dokonca o život len preto že niekto nemá problém porušovať vyhlášku alebo zákon. Pre ilustráciu uvediem jeden príklad: bývam vari v najkritičejšom úseku obci, ktorej miestna komunikácia je III. kategórie.

Úsek striedajú odbočky obecných ciest, neprehľadné zatáčky, parkovisko pred obecným úradom, hneď základná škola opäť tri odbočky alebo križovatky, miestne potraviny i kostol s parkoviskom. Nie je zvláštnosťou že týmto úsekom, česť výnimkám, ráno i pred večerom prechádzajú autá rýchlosťou aj 80km/h. Povedzte: nie je to konanie v štádiu pokusu o vraždu? Alebo nie je tu snaha spôsobiť úmyselne či z nedbanlivosti ujmu na zdraví? Všetkým ostatným užívateľom cestnej premávky? Je to tak! Robíme asi veľmi málo pre to, či už ako občania aj v štátnej správe, aby takéto hodnotenia situácie na verejnej komunikácii v obci neboli skutočnosťou. Napriek tomu nie lichotivému stavu nám prichodí dúfať že sa nájde forma i spôsob ako tento stav zmeniť alebo upraviť, aspoň do takej miery aby sme si nemuseli opakovane keď sme svedkami porušovania pravidiel občianskeho spolunažívania položiť opäť otázku: „To príde zmena len potom keď sa stane nešťastie?“

Šťastné a veselé

Edita Haluzová

Vianočným sviatkom ako všetci vieme, predchádza čas adventu. Je to čas, keď sa viac zamýšľame a spomíname si na Vianoce svojho detstva s koledami, štipľavým mrazom a vŕzgajúcim snehom pod nohami, vôňou ihličia a vianočného pečiva. Mal by to byť i čas pôstu, ale my ľudia sme si ho trochu „vylepšili“ a na Slovensku zavládol fenomén - čas adventný, čas kapustnicový. Vo firmách väčších aj menších, ale aj v rôznych spolkoch a organizáciách, využívajú tento predvianočný čas na to, aby sa nielen naháňali za darčekom a nákupmi, ale aby sa aj trochu zastavili a stretli sa so svojimi kolegami, známymi, či priateľmi pri kapustnici.

Ako každý rok, tak aj tento decembrový čas sa spolu schádzali ľudia s telesným postihnutím, či členovia Jednoty dôchodcov.

SZTP Ružičky je zväzom telesne postihnutých detí v Ružomberku. Má 17 členov a ich starostlivé mamy a výbor na čele s predsedníčkou pani Krišandovou im pripravili mikulášske posedenie u čle-

nov baptistickej cirkvi, ktorí sa postarali o program a od Mikuláša dostali darčeky. Taktiež sa schádzali v tvorivých dielňach, kde sa na Vianoce pripravovali pečením medovníkov, prípravou svietnikov, venčekov a iných vianočných ozdôb. Aj seniori sa vo svojom klube schádzali pri kapustnici a spríjemňovali si tak čakanie na vianočné sviatky. Členovia SZTP sa pri tohoročnom posedení rozhodli aj pre posedenie s jubilujúcimi členmi a tak dostala táto aktivita sviatočný nádych. Na sviatok sv. Lucie sa v Klube dôchodcov na Riadku zišlo 40 členov a hostí, z toho bolo 9 jubilantov. Pri sviatočne prestretom stole s výbornou kapustnicou a občerstvením oslovil prítomných aj novozvolený primátor mesta MUDr. Igor Čombor, poprial im veľa zdravia a vianočnej pohody a jubilantom odovzdal malé darčeky. Vo vedení OC SZTP sa udiali personálne zmeny a v tajnom hlasovaní bola za nového predsedu OC zvolená pani Edit Haluzová. Pri tejto príležitosti ju v novej funkcii predstavil predseda ZO p. Binder. Predsedníčka p. Haluzová poďakovala za vyslovenú dôveru a všetkým zúčastneným

popriala veľa lásky, vianočnej pohody a relatívne dobrého zdravotného stavu. Odmenou pre výbor SZTP bola spokojnosť a dobrá nálada zúčastnených členov, ktorí mohli pár chvíľ stráviť bez toho, aby museli pomyslieť na svoje postihnutie.

Jedna naša nová členka mi pri rozhovore povedala, že je rada, že ju do našej organizácie priateľka prihlásila a konečne sa bude mať s kým porozprávať a stretnúť, keďže žije sama, ťažko svoju samotu znáša a konečne sa bude môcť tešiť na stretnutie s podobne postihnutými ľuďmi. Ako som už povedala, vianočné sviatky by nemali byť len o zhone a kope darčekom, ale najkrajším darčekom by mal byť pre každého z nás čas strávený v kruhu rodiny v pohode a láske.

Preto si dovoľujem všetkým čitateľom To i to zaželať požehnané a láskyplné vianočné obdobie, nech sa viac navzájom dokážete počúvať a aj dávať pozornosti, lásky a pekných ľudských slov, nech do Nového roku vykročíte tou správnou nohou a nech sa vám po celý rok čo najviac darí.

Budujme si šesťsten

Katarína Kačalková

Predvianočný a vianočný čas je už raz taký, akosi častejšie vychádzajú na svetlo rôzne úvahy a zamyslenia, ktoré nám majú pripomenúť aj inú ako materiálnu a vecnú stránku našej existencie. A navyše... za dverami je Nový rok, ktorý so sebou prináša opätovné možnosti predsavzatí, nových cieľov a rozhodnutí. Aj mne sa dostalo do rúk viacero takýchto textov. Niektoré ma oslovili viac, iné menej, no asi najviac prednáška českého psychiatra Maxa Kašparů o tom, ako treba hľadiť na veci a vzťahy okolo seba a čo treba urobiť preto, aby sme v dnešnej dobe neprepadali depresiám a iným moderným chorobám súčasnosti. Nejde v nej vôbec o vianočnú tému, avšak svojim obsahom nám dáva zrozumiteľný a jasný návod, ako začať odznova... Pokúsím sa s vami aspoň v stručnosti podeliť o nádehu a hĺbku jeho myšlienok.

V živote každého človeka je veľmi dôležité budovať si takzvaný šesťsten, teda akúsi kocku alebo lepšie povedané miestnosť, pričom každá zo stien predstavuje nejakú časť nášho života a ľudí, s ktorými prichádzame do kontaktu. Keď máme vybudovanú miestnosť so všetkými šiestimi stenami, teda so stenou pred nami a za nami, so ste-

nami po ľavej aj pravej ruke a samozrejme strop aj podlahu a do takejto miestnosti položíme sviečku, bude pekne a rovno horieť, nezhasí ju ani prievan z boku, ani dážď z hora, ani sa neprepadne do hĺbín. Ak by sme zbúrali jednu stenu, už je plameň sviečky ohrozený a ak zbúrame dve steny, vznikne prievan a plameň zhasne. Čo jednotlivé steny predstavujú v našom živote?

Stena pred nami – to je naša budúcnosť. Všetci sa máme na niečo tešiť, nemusí to byť nič veľké, avšak musíme si budovať nejakú perspektívu svojho života, mať radosť aj z drobností. Nedá sa existovať v depimujúcich myšlienkach, že mňa v živote už nič pekné nečaká. Stačí sa tešiť, že si prečítam peknú knihu, že som si kúpila pekné šaty, tešiť sa na prípadnú dovolenku, či zajtraší deň. Zadná stena predstavuje ľudí, o ktorých sa môžeme v živote oprieť, ktorí nám môžu byť nápomocní v rôznych situáciách. Je veľmi zle, ak takúto osobu v živote nemáme, nedajbože sa bojíme dozadu obzrieť, kto sa tam nachádza. Stena po ľavej ruke predstavuje našich skutočných priateľov, ktorých môžeme kedykoľvek navštíviť, porozprávať im o všetkom, podeliť sa s nimi o dobré aj o to zlé a mať pritom istotu, že si to všetko nechajú pre seba. Mohli by

sme povedať, že je treba mať akúsi „bútľavú vrbu“. Stena po pravej ruke predstavuje v našom živote tých, s ktorými spolupracujeme alebo s ktorými musíme spolupracovať. Ide tu o dobré a korektné vzťahy na pracovisku. Nikomu neprospieva ťaživá atmosféra, v ktorej sa jeden nerozpráva s druhým, prípadne si musíte dávať pozor na to, čo komu poviete, aby to o chvíľu nevedeli všetci. Podlaha predstavuje pevné zasadenie človeka na jedno miesto, akési jeho korene, z ktorých vyrastá, pevnú istotu, jeho domov, miesto, kam sa môže vždy vrátiť. Vrchná stena má obvykle luster alebo lampu, ktorá svieti a preto predstavuje oblasť nášho života, ktorá nás presahuje, predstavuje duchovné hodnoty, kultúru, umenie, dobro, krásu, pravdu, vieru, nádej, lásku. Sú to hodnoty, ktoré pršia z neba. Ak nemáme takúto vrchnú stenu, padá na nás dážď a kamene, ktoré zadusia to všetko ostatné, čo máme.

Existencia funkčných všetkých šiestich stien je tým najlepším predpokladom pre pokojný a vyrovnaný život, v ktorom môžeme realizovať darované talenty. A nadchádzajúci čas Nového roka je výbornou príležitosťou urobiť si vlastnú inventúru, ktorá stena mi chýba... ■

Tradičné vianočné kulinárstvo

Katarína Pastuchová

Nástupom adventného obdobia sa naplno rozbiehajú kulinárske prípravy typických jedál i voňavých dobrôt. Bez väčšieho premýšľania možno povedať, že stálicou medzi obľúbenými sladkosťami sú kreatívne dielka, pútajúce pozornosť maškrtníkov nápaditým tvarom a zvodnou arómou. Aj takýmito gurmánskymi prednosťami oplývajú medovníky a perníky.

Pôvodná myšlienka kombinovania medu s múkou sa zrodila v pradávnych dobách. Výrazné zdokonalenie medového cesta i spôsobov jeho prípravy prinieslo medovníkársť. Pečenie perníkov bolo vnímané ako unikátne spojenie majstrovského vyrezávania foriem s „kumštom“ vychýrených cukrárov. Zažiaríť ako majster cukrár môžete aj vy. Stačí vyskúšať niektorý z nespočetného množstva receptov, ktoré ponúka internetový portál.

Aj keď toto číslo časopisu sa Vám dostá-

va do rúk až tesne pred Vianocami, napriek tomu ponúkam recept, ktorý už roky používam. Je od mojej a možno i Vašej známej Mirky Cingelovej, ktorá tomuto remeslu zasvätila svoj život. V malej prevádzke MEDONA v Černej spolu s kolegyňou Martou Cútovou denno-denne vtláčajú pečať svojho majstrovstva malým voňavým koláčikom. Mamičky našich školákov sa s jej výrobkami môžu stretnúť na Deň matiek, keď manželia neváhajú a spolu s deťmi si objedajú aj kus jej majstrovstva.

Tento recept mi dala Mirka ešte v jej začiatkoch (keď ešte neexistovala ani jej živnosť a piekla len doma) a ja som mu verná už roky. **Medovníčky** sú síce po upečení tvrdé, ale keď odmäknú – sú chuťovo vynikajúce. Vyskúšala som aj také recepty, kde sú perníčky hnedé po upečení mäkké, ale aj tak sa vždy sa vraciam ku zaužívanej klasike. Tak nech sa páči! Vyskúšajte!

Cesto: 30 Dg hladkej preosiatej múky, 15 Dg práškového cukru, 4 lyžice rozpustené-

ho medu, 1 lyžica rumu, 1 celé vajce, 1 žĺtok, koreniny (6 klinčekov, pol hviezdčky badiánu, 1,25 lyžičky anízu, 1,25 lyžičky škoric, 1,25 lyžičky citrónovej kôry, 1Dg kakaa, pol lyžičky sódy bicarbony, 1,5 lyžice masla. Všetky prísady spracujeme na cesto a necháme cez noc stáť.

Poleva: 1 bielok, 14 Dg preosiateho práškového cukru, trochu citrónovej šťavy.

Prajem príjemne strávený čas pri pečeni medovníkov!



ilustračná fotografia

V nedeľu 13.11. 2016 sa po 21 krát uskutočnilo **Pose-
denie s dôchodcami**. Po kultúrnom programe, v ktorom vystúpili žiaci miestnej ZŠ, odovzdal starosta obce malý dar trinástim spoluobčanom, dožívajúcim sa v tomto roku 75, 80, 85 a 90 rokov. Potom nasledovala slávnostná večera a družný rozhovor pri poháriku vína...



z archívu obce

Ani tento rok nesklamal a prišiel. Kto? - predsa **Mikuláš**. Samozrejme ani teraz nezabudol obdaríť všetky deti Liptovskej Štiavnice vo veku od 1 do 10-tich rokov balíčkom plným sladkosťami..



Pozvánka na Slávnostný vianočný koncert
Srdečne Vás pozývame na
Vážení spoluobčania!

II. ročník Slávnostného vianočného koncertu nášho cirkevného zboru.
Koncert sa uskutoční dňa **25.12.2016 o 17-tej hodine** v rímsko-katolíckom kostole v Liptovskej Štiavnici.
Pozývame všetkých veriacich, neveriacich, mladých aj starých.

Pridte si spríjemniť vianočné sviatky aj týmto kultúrnym podujatím.



z archívu obce



z archívu obce

V piatok 9. 12. 2016 sa uskutočnil jednodňový **zájazd do Krakova**, ktorý zorganizovala Obec Liptovská Štiavnica. Zúčastnilo sa ho 49 spoluobčanov, ktorí si u severných susedov pozreli gotický hrad a Katedrálu na Wawelskom návrší v Krakove v doprovide odborného výkladu turistickým sprievodcom, prešli sa Kráľovskou cestou Krakova a navštívili miestne predvianočné trhy. Z vydateného zájazdu sa vrátili domov hodinu pred polnocou...



Text a fotografie: D.Dírer

ŠTIAVNICKÉ TO I TO



Evidované na MK SR pod ev. č. EV 3111/09 (ISSN 1338-9343)
Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dírer. Redakčná rada: Mgr. Katarína Kačalková, Dušan Lauko.
Vydáva obec Liptovská Štiavnica jeden krát štvrtročne. Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica, Hlavná 39/53, IČO 00 315 427, e-mail: toito@liptovskastiavnica.sk, web: <http://toito.liptovskastiavnica.sk>
Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov. Uzávierka príspevkov nasledujúceho čísla: 10. 3. 2017.